નકશે સુલેમાની

ઊર્ફે

શદાદી બેહશ્તકા ઊરદુ ખેલ.

નાટક તીન બાબકા.

વાસતે આસો આંમકે છાપકે ઇજહાર કીયા.

જમનાદાશ ભગવાનદાશની કંપની.

જબાંને ઊરદુ બાહર્ફે ગુજરાતી

હરેક તરાંહકી ઝીઆદતી ઔર ફસાહતકે સાથ

બકોશીશ ઇજહાર કીઆ.

મુંબઈ

ઇમ્પીરીઅલ પ્રેસમે છાપા.

ઈ. સ. ૧૮૮૩. સને હીજરી ૧૩૦૦.

કીમ્મત તીન આને.

૧૯૨૦

નકશે સુલેમાની

યાને

શદાદી બીહીશ્તકા ઊરદુ ઓપેરા.

———o:o:o———

તખતા.

મુજફ્ફરશાહ...... હુસનબાદકા તખ્તેનશીન.

મેહેરઅંગેજ.... મુજફ્ફરશાહાકી બેટી.

વજીરે આઝમ... મુજફ્ફરશાહાકા વજીર.

કોટવાલ........ હુસનાબાદકા.

કોબાદ...... ... ઈસ્ફહાન શેહેરકે અમીરકા લડકા.

શદાદ... .... હફ્શાનકા આદમી, કોબાદકા નોકર.

ગુંગી... ... ... શદાદકી ઓરત.

શાહેજીન... ... એક ફીરસ્તા. ગયેબી ખબર દેનેવાલા.

આસમાન પરી. પરીઓકી સરદાર.

ઈસમાલ જોગી. ભૂતોકા શાહા.

કમકીયા દેવી. }
લૂના ચમારી. } ઈસમાલ જોગીકી ચેરી.

ઉસકે સીવા દેવ, જોગી, બાગબાં, વ દરબારી, નકરી, વગયેરાં, વગયેરાં.

———:o:———

શાહ, વજીર, અમીર, ઊમરાવ ઔર સબ દરબાર મુનાજાત કરનેમે મશગુલ હએ.

રાગ—બીહાગ.

(લયેલી લયેલી પોકારૂં મએ બનમે) એહી તરજ.

હમ્દ ઈયારબ હએ તુજકુ સઝાવાર;
દોનો આલમકા તુંહી હએ મુખતાર—ટેક.
બાદશાહ હએ તું જીનો બશરકા,
ઔર માલીક હએ શમશો કમરકા,
આસમાનો જમીકા તું સરદાર—હમ્દ,
તેરા જુલ્વા હએ હર શયમેં ઝાહેર,
બેશુબા હએ તું હર સયપે કાદેર,
જાંહા દેખો વાંહા હએ નમુદાર—હમ્દ.
તુ હએ ખાલીક ઔર હમ હએ મખલુક,
તું હએ રાજીક ઔર હમ હએ મરજુક,
તું હએ ગફફાર હમ હએ ગુનેહગાર—હમ્દ.
તું હએ શરતાજ શાહોકા જીશાં,
ઔર ગદાઓકા હાંમી હએ હરઆં,
બેકસો નાદીમોકા નીગેહ દાર—હમ્દ.
વસ્ફમે તેરે કાસીર જબાં હએ,
ઔર બયાં તેરા સબ લા બયાં હએ,
એ હરીફ હએ બીચારા દીલ અફગાર—હમ્દ

———:0:———

બાબ પહેલા—પરદા પહેલા.

દીવાનખાના.

(બાદશાહકો ફરજન ન હોનેસે ગમ કરના).

(ખીરાતા હયે હમે કાંકાં એ કીસ્મતકા બદલજાના) એકી તરજ.

બાદશાહ—નહી અબ જીસ્તકી ઉમીદ મુજે મેરી ખુદાયા હએ;
મુજે ઇસ દરદને બેજાં બીલકુલ હી બનાયા હયે—ટેક.
સહી શાહી તો મએને કી હમેશાં દારે ફાનીમે;
મ્વારીક વાયદેકે પએગામ, અજલકા અબતો આયા હયે—નહી
નહી મરનેકા મુજકો દર, રહુંગા કબ તલક જીંદા;
જવાની પુરી હો કે મુ, બુરાપે મે દીખાયા હયે—નહી.
મગર સોંપુ કીસ્સે શાહી, નહી ફરજંદ હયે મુજકો;
બ વખ્તે મર્ગ અંદેશા, એ મેરે દીલકો છાયા હયે—નહી.
ઇનાએત એક દુખ્તરકો, કીયા હયે ફજલસે અપને;
નહી ઉસ્સે ચલે શાહી, એ અંદેશાં સમાયા હયે—નહી.

બયેત.

અફસોસ હએ કે બાગહો ઓર ઉસમે નહો ફુલ;
એસા ચમન હો સબઝબી તો ઉસપર ખાકો ધુલ;
અફસોસ હએ કે જાડહો અગર ઉસપર ન હો ફલ;
કીઉ નહી દરખ્ત અએસાહી ઉગતેહી ગયા જલ;
અફસોસ હએ કે હશમતો દોલતબી હએ બેશુમાર;
લેકીન નહી હએ વારીસ, તો ઉસ્કો કબ હએ કરાર;
હીજાહી સીતમ હએ અલમ હએ ઓર તીસપર ગમ;
ફરજંદકે ન હોનેસે ઘુંટતા હએ મેરા દમ.

(આયેનાકા ફુટના ઔર દો પરીઓકા જાહીર હોના.)

(મોરા સઈયાં કરે ચતરાઈ રે) એહી તરજ.

પરી—નાહાક ઈતના તું રંજ કાહે પાવેરે,
રંજ પાવે દુઃખ ઉઠાવે, નાહક જીઆ તું જલાવેરે-ટેક.
પાવે પાવેરે તું મનકી મુરાદ અપની;
વારીસ શાહીકા તેરે ઘર આવે—નાહક.
દેના દેનારે શાહા તું ઉસકો રીયાસત,
નકશે સુલેમાની જો કોઈ લાવે—નાહક.

(શાહાકા ખ્વાબસે બેદાર હોના ઔર ગભરાના.)

બયેત.

બાદશાહ—હીલાહી એ કીયા મઍને દેખા હયે ખ્વાબ;
દોડો અએ હયેલે કારો શીતાબ;

(વજીર, કુતવાલ, અમીર સબ દોડ આતે હયે.)

(નકકા હોતા હયે અએસાબી ગુલઅનદામ કહી) એહી તરજ.

સબ—ગુજરા કયા અંદેશા હમકો શાહેજીશાન કહો;
કયા કિયા ચાહાતેહો બનદોકો ફરમાન કહો—ટેક.
કીસલીએ મુનતેસીર ઈતને હુવે હો અએ શાહા;
કોનસે ગમને કિયા આપકો હએરાન કહો—ગુજરા.
હએ અફસોસ અએ શાહા, કીંયુ નહી દેતેહો જવાબ;
બંધ કીંયુ આંખે કીયે, હો કીંયું પરેશાન કહો-ગુજરા.

(વજીરકે આગે શાહાકા વસીએતનામા કરના.)

(ખુદાયા શુકર અએ પરવરદીગાર) એહી તરજ.

શાહા—અયે હયેલેકારો તુમસે અબ હુઈ રૂખસત હમારી હએ;
હુઈ હયે જીંદગી પુરી બસ, અબ મરનેકી બારી હએ-ટેક.

મગર એ યાદ રખો લાવે જો નકશે સુલેમાની;
મેરા તખ્ત ઉસ્કો દેના, તુમ રીયાસત ઉસ્કી સારી—અરે.
મહેરઅંગેજ મેરી દુખ્તરકીભી ઉસે કરો શાદી;
મેરેતો નખ્લકે ગુલજાર મે વો ગુલ પ્યારી હએ—અરે.
ખુદા દે સાબ્રમેરે મરનેકા તુજકો અએ મેરી બેટી;
તેરેતો વાલીદકી અસ્પે અજલપર અબ સવારી હએ—અરે.

(શાહાકા મરના મહેરઅંગેજકા ગમ કરના.)

(હાએ એ અનધેરી ગાર) એહી તરજ.

મહેર—દારે પીતા મોહે માર,
નેનન નાહી બંધ કરોજી ઉજરા સગરા દયાર,
બેવારી સબ હો ગઈ દુખીયા વાલીદ નાહી સીધારોરે,
જીનેપે હમરે ધુલ પરેરે જો તુમ ન હો સરદાર—ટેક.
બેચેન હએ એ બેટી તેહારી બોલત નહી બાતભી એક;
રોરો મએને અંખીઆં સુજાઈ હો જાતું હુશીયાર—દારે.
બાપ મોરે કએસી નીંદ, તોહેકો ચેનસે કએસા તું સોયા;
ખોલ અંખીયા તોરે પઈઆં પરત હું દયાકી બાંગદેદાર-દારે

——·——0:0:0——————

બાબ પહેલા—પરદા દુસરા.

રરતા.

(ગએરત ન આઈ તુજકો કુચ યાર બેશરમ) એહી તરજ.

કોબાદ—મએ કબતલક ફલક સહું તેરા સીતમ ભલા;
ઈસ મુફલસીમે કીઉં રખુ સાબીત કદમ ભલા—ટેક.
મોહોતાજ એક નાનકા તુંને કીયા મુજે;
ઈસ ગમીમે જીતે રહે કએસે અમ ભલા—મએ.

લરકા અમારકા હું મએ અબ હો ગયા ફકીર;
ઈસ ગમમે કીઉ ન હાએ છુતે મેરા દમ ભલા-મએ.
થા જર જો મેરે પાસ તો આતેથે દોરત સબ;
ઔર મુફલસીમે ફાંસકો હોવે મેરા ગમ ભલા-મએ.
એક હબશી મેરા નોકર હએ કહેતા હએ વોભી યું;
મએ નોકરી કરૂં કીયું બેદામો દીરમ ભલા-મએ.

(શદાદકા આના ઔર કોબાદસે રજા ચાહાના.)

(કંગનવા મારા કરસે સરક ગયોરે) એહીતરજ.

શદાદ-નોકર ન મોહે અપના તુમ અએ સાહેબ જાનોરે-ટેક.
કોબાદ-હુવા બેવફા તું કએસા,
શદાદ-હમકો ચાહીએજી પૈસા—નોકર.
કોબાદ-પયેસા કાંહાસે લાનારે,
શદાદ-તો મએભી હું ભાગાનારે—અબ દીજીએ મુજકો રજા,
કોબાદ-નહી હાથમે હએ કૌરી,
શદાદ-કયેસી બજારમે જા દોરી,
કોબાદ-નહો શદાદ મુજસે બેવફા તું મેરા માનોરે—કાં હોગા
તેરા જાના.
શદાદ-મીલે જીસજા પેટભર ખાના—નોકર.
કોબાદ-હમ હએ મુફલીસ બીચારેરે,
શદાદ-ફુટે નસીબ તુમારેરે,
કોબાદ-ખોયા સબ અપના માલો જર, ખુલે બખ્ત કબ અપના,
શદાદ-એતો હો ગયાજી સપના,
કોબાદ-તોભી હકસે ઉમીદ રખતે હયે તુમ દીલમે હાનોરે-નોકર.

(એતો મજનુંહી હોગા દીવાના) એહીતરજ.

ફ્રોબાદ–તંગ મુજપે એ કએસા જમાના, અપનાભી! હો રહા
હમ્મે બીગાના.
લાએકો દેતાથા આબદાના અબ નહી મુજકો મીલતા હમ્મે ખાના;
કીસકો જા શકલ અપની બતાના, બસ બીયાબાન જાકે બસાના;
છોરી શદાદ મએને એ બસ્તી, તેરાજી ચાહે વાં તુને જાના.

(ફ્રોબાદ જાને ચાહતા હયે ઉસકો રોકકે.)

(ગોરી ચલી સાસરે પીરબી કબુ આના) એહીતરજ.

શદાદ—એ હનદોશ શેહેરકે વજીરને પીરવાયા;
ઈસ મુલ્કકે શાહકો મોતને આ દબાયા;
મરતે વખ્ત વસીઅત કરવો મરાહમ્મે દાના;
જીસકે પાસ સુલેમાની નકશ જો તુમને પાના;
ઉસકે સરપર રખના તાજ મેરા શાહાના;
મેરી દુખ્તરકાભી શોહર ઉસેહી બનાના;
વો નકશ મીલે ગર મુજકો તો શાહી પાયા.
ઈસ મુલ્કકે શાહકો મોતને આ દબાયા.

(જાલીમ જાનીરે) એહી તરજ.

ફ્રોબાદ—કાંહાં શાહીરે ઔર કાહાં તું ગુલામ ભલા—ટેક.
નકશે સુલેમાની પાવેતો હો શાહ તેરે હાથ કીસતરે
આવેગા, કાંહાં.
જંગલ બસાતા હું મએતો અબ જાકે કર બાદશાહી
તું અએ બેવફા—કાંહાં.

(લટનકસે હમ જાતે જંગપર હજરત બાહાદુર લટકન) એહીતરજ.

શદાદ—પુરવ પછમ ઉતર દખન ઢુંઢું જાકર મએ ઈસ આન;
જમીન તોડું આસમાન ફોડું પર ન છોડું નકશકા
ધ્યાન—ટેક.

ઝાડી ખાડી પાહાડી ફાડી પીકે તાડી હું મસતાન;
ઈઆતો યાહાંકા શાહાબનુ યાકે દેખું કબરસ્તાન-પુરવ.
દેવોંકો દેખું જીનકો પીરું સારા ઉજાડું પરસ્તાન;
વાંખી ગર નહી પાવું તો મસાનમે અબજા સયેતા
ન—પુરવ.

અરમન જરમન ઈંગલન્ડ રૂસી ફ્રેન્ચ ચીની તુરકસ્તાન;
કલકતા મદરાસ દેખુ દેખુ સારા હીંદુસ્તાન-પુરવ.

——:o:——

બાબ પહેલા—પરદા તીસરા.

જંગલ.

જોગીઓંકા તપ કરનાં.

(અપને શાહાજાદે આલમકે લીયે) એહીતરજ.

સબજોગી-હરસે ધીયાન લગાવો સાંઈજી હરસે ધીયાન લગા
વોરે—ટેક.

લકડીસે તુમ હાડ જલાવો, બાલ જલાવો જેએસે ઘાસ;
ઈયાદકી દાતા કરકે પવન તુમ પ્રેમ અગન સીલગા
વોરે—હરસે.

આયા દમતો આદમ હએ ઔર દમ નહીતો બેદમ હએ;
દમપર નાહી રખ ભરોસા અપને બચનકો નીભાવો
રે—હરસે.

(કોબાદકા જંગલમે આના જોગીઓકુ દેખ તાજુબ હોના.

બયેત.

કોબાદ—દુનીઆસે અબતો તંગ હુવા મએ બેશુમાર;
બસ્તીમે ચએન હએ ના હયે વીરાંનેમે કરાર;

દીલ ચાહતા હૅ જોગી મએ હોજાઉ જરૂર;
ઝગડેશે જમાનેકે ઈન લોગો સા હું દુર;
કીસ તહરાં ઈયાદે હકમે મશગુલ હૅ સબકે સબ;
ગોયા ગયે દુનીયાકો ભુલ સબકે સબ;
મએભી અલ્લાકા નામકા લેતાંહું અબજોગ;
દોનો જાહાંકા ભોગેગા ઈસ દીલસે શોગ.

(આજ હોગા ખુશીકા ગાના) એહી તરજ.

કોબાદ—ગુરૂરાજ જગસે મએ મનકો ઉઠાયા, જોગલેનેમે યાં હાં આંઈ આયા—ટેક.

ન રખ્ખુ બાબલ ન રખ્ખુ મેયાં, ના હૅ ભઈઆ કો ઈમાં જાયા;
દેખકે જગકે સમજ મનમે આઈ ખોટી હૅ સગરી માયા—ગુરૂ.

(સંગ દીલના થસું બતાવીસું કભી નહી) એહીતરજ.

સબજોગી—એ કવારે પુત નાહી જોગકા તું ધ્યાન રખ;
છાંદ એ ગુમાન મનસે પીઆરી અપની જાન રખ.
જોગમે હૅ દુખ બોહોત સહેગા કએસા પુતતું;
એ બાતમે એ સાબ્ર હોતો હોગા પીઆરે ભુત તું.
દીન હૅ તારે ખાને પીનેકે તું બરતામે ગુજાર;
કાચી ઉમર હૅ તેહારી જા અભી તું અએશ કર.

બનજારા.

કોબાદ—તંગ જીનેસે જબ આયા, તબ દુનીઆસે દીલકો ઉઠાયા—ટેક.

કોઈ દાદ ન લે હૅ મેરી, અએસી મોહોતાજીને ઘેરી

સખ્ત મુજપર હુએ સમાયા—તબ.
મએ એક અમીરકા ફરજંદ, થા દોલતમે સદા ખુર સન,
સબ દોસ્તોમે વોહ ઉડાયા—તબ.
યાતો જોગી ગુરૂ મુજે કરદો યા જરસે દામન ભરદો,
અરજ મએને એ અપની સુનાયા—તબ.

(લયેલી લયેલી પુકારૂં મએ બનમે) એહી તરજ.

સબજોગી—કાહે મનકો તું અપને દુખાવે, દુનીઆ હરકી દયાસેરે પાવે;
પર એ પુછ્ત હુએ તોહે ગમખાર, નેકીસે યા બદીસે હો જરદાર;
રાજીહો જ્યપે હમકો સુનાવે દુનીઆ હરકી દયાસેરે પાવે;

કોબાદ—નેકીસે માલતી હુએ કએસી દોલત, ઔર બદીસે માલે કએસી હશમત;
મોહે પહેલે ગુરૂએ સુનાવે,

સબજોગી—દુનીઆ હરકી દયાસેરે પાવે.

(ગુરૂ સાચ ઝીવા રામ તુજો કોઈ નહી) એહી તરજ.

જોગી—હોવે નેકીસેતો રાજી તોપે ભગવાનરે;
તોહેકો વો આજમાવે બહોત—ટેક.
અવલ નેકોપે આવે હુએ સંકટ, ઉસ દુખસે નહી હટે પીછે ઈનસાનરે—તોહેકો.
ઔર બદીસે માલે જલદી દોલત, પરવો પીછે હોગા દો જખકી સેતાનરે—તોહેકો

બયેત.

કોબાદ—રાહે નેકીપર હું કાએમ નેક રાહા દીખાઈએ;
બાદ રંજકે ગંજ કએસા મીલતા હુએ ફરમાઈએ;

સાપ્ર મે કરતા રહુંગા આફતોમે અય્યે ગુરૂ;
પર મય્યે નેકી કરકે બનુંગા દુનીઆમે સુર ખરૂ.

(કાહેકો મુરત મુખકો રાજ) એવી તરજ.

સબજોગી—દયા કરે ભગવાન, તોહેપર દયા કરે ભગવાન-ટેક.
નેકીકા અફ્સુન દેતે હય્યે તોહે, પર તું ઈશે હરઆંન-તોહે,
નેકી માતા હોવેગી પરસન બનેગા તું જીશાન-તોહે.
ઔર બદીકાભી લેએ અફસુન કરજો લગે આસાન-તોહે.
કમકીયા દેવી હો ઈસ્સે પરસન, જગા સકેગા મશાન-તોહે.

—:o:—

બાબ પહેલા—પરદા ચોથા.

રસ્તા.

(સમજ મન સમજીને લાગ સુધરવા) એવી તરજ.

ફોબાદ—ખુદાયા કરૂ કાયા મય્યે તેરી બડાઈ, રાહા નેકીકી મુજકો બતાઈ—ટેક.
તેરી કુદરતકા સારા તમાશા દેતા અજાએબ દીખાઈ,
દોનો જહાંમે તેરાહી હય્યે જુલવા જીસકી હય્યે સબ રોશનાઇ—ખુદાયા.
હુરો મલાએક જીનો બશર સબ, તેરે હય્યે ફરમા રવાઈ,
રજાક કુલકા હય્યે મવલા તું બરહક, સનઅત તેરી હય્યે સમાઈ—ખુદાયા.
ચાહે જીસે બાદશાહત તું બખશે, બખશે કીસીકો ગદાઈ;
જીલ્લત કીસીકો દેખાવે તું સાહેબ, દે ઇજ્જત કીસીકો સીવાઈ—ખુદાયા.
હુકમ તેરા હર શએપર રવાહય્યે કુદરત તેરી એકતાઈ;

તો તું કરે સબ સબાવાર તુજકો, જુદાઈ કરે યા બ
લાઈ—ખુદાયા.
શાજી રજાપે હરીફ હું મએ તેરે મુજસે ન કર કજ અદાઈ;
દીન રાત મુજપર તેરે કરમકી ઘટા વો રહેનીત છાઈ—ખુદાયા.

—0—

બાબ પહેલા—પરદા પાંચવા.

બાગ.

મુસ્સદસ.

૧-માલી—આતા હએ બાગમે કોઈ ચોર બદ ગોહર;
મેવે ચુરા લે જાતા હએ વો રોજ બે ખતર;
સોચો તો સહી ઉસકે ગીરફતારીકા હુનર;
કીસ તરેહ આવે હાથમે વો ચોર નામવર.

(દુસરા સદાદકુ દેખકર બોલતા હયે.)

૨-માલી—આતા હયે સામનેસે કોઈ બેખતર ચલા;
શાએદકે વોહી હોવે હએ જીસકા જીકર ભલા,

બયેત.

૩-માલી—છુપ જાઓ જબતો ગોશગે જલદીસે એ હરીફ;
દેખો વો આકે કરતા હએ કયા કાર પુર કસીફ.

(ગએરત ન આઈ તુજકો કુછ યાર બેશરમ) ઓહીતરજ.

શાદાદ—લાના જરૂર હએ મુઝે વો નકશ ખુબતર;
જીસકે લીએ પરેસાં મએ ફીરતા હું દરબદર—ટેક.
ઢુંડું કાંહાવો નકશે સુલેમાનીકો મએ અબ;
દેતા નહી હએ કોઈબી ઉસકા મુઝે ખબર—લાના.
તાલાશમે મએ ઉસકે ન કોતાઈ કરૂંગા;
જેહેમત હજાર ખીચુંગા લાઉંગા ઢુંડકર—લાના.

કયા ખુશનુમાં હય્યે બાગ નીહાય્યેત એ દીલ ફરેબ;
મેવે લગે હય્યે જાબજા કયા ખુશ અદા મગર—લાના.
બાંઉ સમર એક તોડકર ઈસ બાગસે હરીફ;
તા આસરા હો મુજકો મોટે ખુબકા જરૂર—લાના.

(માલીઓકા બાહેર નીકલકર શદાદકુ પકડના.)
(દર ચાલે હાલે દીલમા નોંધાલો) એહીતરજ.

સબ માલી—અલો આવો આવો ડોકોજી, એ ચોર મીલા હય્યે હાતમે,

૧ માલી—બહોત દીનોસે આયા હયે,
૨ માલી—મેવે ચોરા ખુબ ખાયા હય્યે,
૩ માલી—મુજકોબી સતાયા હયે, એ ચોર મીલાહય્યે હાતમે.
૧ માલી—હા પીટો પીટો ખુબ ઈનકો,
૨ માલી—જીતા ન છોડો તુમ ઈનકો,
૩ માલી—ડોંસે તમાચે ગુડગી લાત,
૧ માલી—ઈસકે સીવા ન કરો બાત,
૨ માલી—પાવે સજાનતબ એ બદજાત, એ ચોર મીલાહય્યે હાતમે.

શદાદ—અરે હાય્યે હાય્યે કયા કીયા મય્યેને, તુમારા કીયા લીયા મય્યેને,

૧-માલી—ચુપ ચુપ નાપાક મતકર બાત,
૨-માલી—ઉપરસે મારોજી લાત,
૩-માલી—મરજાવે તા એ કમજાત, એ ચોર મીલા હય્યે હાતમે.
૧-માલી—જીંદા ન તુજકો છોરેંગે,
૨-માલી—તેરી હડી ફસલી તોરેંગે,
૩-માલી—હાથ પાંઉ મરોરેંગે,
૧-માલી—સરકો તેરે ફોરેંગે,

૨-માલી—લાઓ સીતમકર છોરેંગે, એ ચોર મીલા હએ હાતમે.

શદાદ—અબ બસ બસ યાગે જાનેદો, આગમ જરાતો પાનેદો,

૧-માલી—છોડો મત હરિકો જીનહાર,

૨-માલી—મારો લાતેં ઓર દો ચાર,

૩-માલી—હકીકત અબ કયા હયે તકરાર, એ ચોર મીલા હયે હાતમે.

——:o:——

આખ પહેલા—પરદા છઠા.

જંગલ.

(કોબાદ ગુંગીકો લેકર આતા હયે)

કોબાદ—જબ કીયા તું મુહસે ગુંગી હએ તુજેહ કોઈ જંગલમે દાલ કર ચલા ગયા નહી?

ગર મએ જો તેરી મદદકો વાંહા ન આતા તો મારે ભુખકે તુ મર જાતી,

રો મત મેરા એક શદાદ નામકા નોકર હએ ઉસસે મએ તેરી શાદી કર દઉંગા,

(દુરસે શદાદ રોતા હુવા આતા હએ)

(ભાગો જલદ ભાગો સારે ભાગોજી મએદાનમે) એહી તરજ.

શદાદ—મારે અએસી માર મુજકો હો ગયા મએ નીમદમ;

હાએ કોબાદ છોડ તુજે, મએ ઉઠાતા હું એ રંજ—ટેક.

કોબાદ—તેરા અએ શદાદ કએસા હો ગયા હાલરે;

સરતો કીસીને જુતાંસે કીયા હએ તેરે લાલરે—મારે.

ઈસસે તેરી શાદી હોગી દેખતા હએ કીયા ઈસે;

લાયા જંગલસે ઉઠા મએને તેરે વાસ્તે—મારે.

શાદાદ—શાદી ઈસ્સે મએ કરતો લાઉ કાંસે ખાનેકો;
મએતો હું મઓતાજ સાહેબ, પણી ઔર દાનકો—ટેક.
(તુજ બીન સઈયાં નીકસ જીયા જાયરે) એહી તરજ.
કેબાદ—હો નાહક ઈતના તું રંજ કાહે પાવેરે,
કરનેકો પસન નેકી બદીકો,
મનતર હમતો સીખકર આયેરે—હો નાહક.
(યા લંગરવા ચતર સુગરવા) એહી તરજ.
શાદાદ—કરના એનાએત દોમસે એક મંત્ર મોહેકો પીયારે
રે—ટેક.
તાએ નોકર બને તવંગર દુઃખ ન કોઈ મોહે મારેરે;
અએસો ખુશીમે ઉમર હમેશા ચેરા તેરા ગુજારેરે—કરના.
કેબાદ—નેકીકા ખવા હએ ઔર તું બદીપર હોતા હએ
આમાદારે;
મેતો હમેશાં નેકીકા હી નોશ કરંગા બાદારે—કરના.
શાદાદ—નેકી બદીસે મુજકો ગરજ કયા જલદી તવંગર કીજેરે;
જીસસે પએસા જલદી મીલે બસ મંત્ર વોહી મોહે
દીજેરે—કરના

બયેત.

કેબાદ—જલદી જો ચાહેતો હોગી બદી પરસન;
ગર સબ્ર કરેગાતો નેકીસે હોગા નામ રોશન.
શાદાદ—હમે નહી ગર્જ હમારા નામ કરને રોશન;
મુજકો તો બદી હએ પરસન.

બયેત.

કેબાદ—જબતો લે એ આકૂસું બદીકા,

મુખ્તાર તું હો જાયેગા શયતાન સભીકા;
જાકે અબ મસાન બસાના તુંને અએ શદાદ,
વાંહા એ અફસું પહરના લેગા શયેતાન તેરી દાદ;
યે હબશન જો ખડી હયે ગુંગી દુખીઆરી,
ખીદમતમે રહેગી હરઆન બીચારી;
આજ મએ નામે ખુદામે હોતા હુ મશગુલ,
ખુદા જલ્દ કરે મેરી ઈલિતેજા કબુલ.

———:o:———

બાબ પહેલા—પરદા સાતવા.

દીવાનખાના.

(આગે તો હમસે ઈસ કદર થા ન કભુ આલગ અલગ)
એહી તરજ.

મહેર—ગુલશનમે ગુલ શીગુફતા હએ લેકીન કાં હયે કદ્રદાન;
બુલબુલ ન ઈસ ચમનમે હએ, ન બાગમાં હએ કદ્રદાન,
ચમકે હએ ગોહર હુસ્નકા લેકીન નહી હએ જોહરી,
આલમમે જેબાં કયા ઉસે, જીસકા નીહાહો કદ્રદાન,
જોબનતો આયા જોશપર કર ગએ વસીએત એ પાદર,
નકશ સુલેમાની જો લાવે વો બગુમા હો કદ્રદાન,
આતસે હુસ્ન ભડકી હયે લેકીન બુજાવે કોન ઉસે,
યા રબ તું જલદી ભેજદે મેરા જીહાં હો કદ્રદાન.

(પરીકા બાગમે જાહીર હોના ઔર મેહેરકો ખાબમે
કોબાદકો દીખાના ઔર ઉસકી તારીફ કરના.)

ચંદરાવલી.

પરી—મત દરદો ગમ ખા અએ મહેર પ્યારી, તગતો મેહ
કદ્રદાં હયે ખરા;

તેરે હુસ્નકે બાગકા એ ગુલેતર, દેખ એહી બાગબાં હએ
બારા;

ગોહર હએ તું તો એ જોહરી હએ, તુ હએ શમા તો
એ પરવાના હએ;

નકશે શુલેમાનીકાભી એ માલીક, હોગા ખુદા કે એ-
હી ફૂજલસે;

ઇસકો ખુલાકર કર ઇસ્સે શાદી ઇબાદતમે એ જવાં હએ
બડા;

બુલવા વજીર ઓર કોટવાલ કો તું, કર હાલ એ સબ
બયાં હએ બારાં,

નામ કોબાદ હએ જંગલમે વો, ઇબાદતમે વો જવાં
હએ બારાં.

(પરીકા ગાએબ હોના ઓર મહેરકા ખાબસે બેદાર
હોના ઓર ગભરાના.)

તાલ તીતાલા જલ્દ.

મહેર—કોઇ આવો જલ્દ કયા મએ દેખારી,
અરે દોરો સભી જલ્દ આવો અભી,
નહી દેખા કછુ જો પાયારી—ટેક.
ખાબ યે આયા અજબ, એ કીયા હુવા ગજબ દીલ
ગભરા રહા હએ તેરા,
રાહત ગુમ ગઈ સજધજ નઈ, સાન નઈ રંગ નઆ
ચાલ નઈ,
એ કીયા ખાબ મુજે આયારી—કોઈ આવો.

(વજીર કોટવાલ ઔર સબ નૌકર આતે હૂએ.)

(અરે દેશ છાંદ ચલે પરદેસી) એહી તરજ.

સબ—તુમને શાહાજાદી કયું શોર મચાયા,
ગભરા રહે હો કીસ લીએ કહીએ,
કયું હમ સબકો જગાયા—ટેક

(કયા કહે હાલત હમારી એહતો અબતર હો ગઈ) એહી તરજ.

મહેર—ખાબમે દેખા હૂએ હમને આજ આપને યારકો,
આય્રમે દેખા હૂએ ગોયા માહે પુર અનવારકો,
તાબપર અપની અગર માહાતાબકો હોવે ગુરૂર,
તો જરા દેખો મેરે ખુરશીદ કે રૂખસારકો,
ઢુંઢકે જંગલમેસે લેઆના તુમને જલ્દ અબ,
કરના વારીસ તખ્તકા મેરે ગુલે ગુલજારકો,
બંદગી કરતા જંગલમે બએથા હૂએ વો બાદશાહ,
નામ હૂએ જીસકા કોબાદ અબ લાવો ઉસ સરકારકો,
હૂએ સુલેમાનીભી નકશ ઉસ સાહેબે ખુબાંકે પાસ,
ખુલ્દસે આતી હૂએ હુરે મુજરે એ સરકારકો.

(કયુંરે ખડા હીન્દુસ્તાની) એહી તરજ.

સબ—જાકે શાહજાદી લે આવે જીસ જગા ઉસકો પાવે,
નકશે સુલેમાની હો પાસ જીસકે,
તખ્ત પર ઉસકો બીઠાવે—ટેક.

—o—

બાબ દુસરા—પરદા પહેલા.

જંગલ.

દેવીકા મનદર.

(શદાદ ઔર ગુંગી પુજાકા સારા સામાન લેકે દોનો આતે હએ)

(હમારી મદદઆં કએસે જાણ) એહી તરજ.

શદાદ—હમારી મદદકો ભેજદે દેવી મમદા ખીરકી દોહાઈ;
બાવન જોગી ચોસત જટકી હમારી મદદકો ભેજદે દેવી—ટેક.

લુના ચમારી જલદી આ નરસુ અપના મુહ દીખલા;
માહા ગુરૂ કે મનતરકા જાવે કેસા સાચ પના—હમારી.
તો મએ અપની પાંઉ મુરાદ, દીલ હો મેરા ખુરમશાદ;
જલદી મુજકો કર આવાર, તેરી કરતા હું મએ યાદ—હમારી.

(દેવીકા નમુદ હોના ઔર શદાદકા ગશ્ત ખાકે ગીરના.)

બયેત.

કમકીયાદેવી—મેરે નામકો જપતા થા તું મુદામ,
બયાં કર તેરા મુજસે કયા હએ કામ;
હુવા મેરે દીદસે કાગીઆબ,
તો ગાફેલ હુવા તું અએ ખાના ખરાબ;
હુવા બે ખુદ મુજે યાં બુલા,
મએ જાતી હું ના કામ આબ તું રહા,
(દેવી જાતી હએ ઔર ગુંગી ઉસકો રોકતી હએ.)
તો જલદ ઉઠા ઇસ બદ અનજામકો;
તો દરસ્ત કર મએ ઇસકે કામ કો;

અએ કમબખ્ત મુજસે કર અપના બયાં,
ખુલાઇ મુજે તુને કીયું કર યાંહાં.

(અએ શાહેજીન પ્યારે અરલાક) એહી તરજ.

શાદાદ—અએ માતા મેરી કર મુજપે દયા કુછ બેઅદબી
તેરી ખીદમતમે—ટેક.

તેરા ચેરા કંઇ દીનસે હએ મેરી માતા મુસીબતમે;
રંજો અલમ કર દુર ગેરેસે હું મએ નીહાએત આ-
ફતમે—અએ

નકશે સુલેમાની પાણી માતા નકશે સુલેમાની પાણ;
નકશે સુલેમાની પાણ શાહા મએ ઇસ દેસકા હો
જાણી—અએ.

શાહા ઇસ દેસકા હો જાણી ગુલામ કોબાદકો અપના
બનાણી;
રહું ફેર ન મએ મુસીબતમે રંજો અલમ કર દુર
ગેરેસે—અએ.

બયેત.

દેવી—તેરી એ અર્જ અએ શદાદ કબ મનજુર હોતી હએ,
ફકત નામે સુલેમાસેતો બદી દુર હોતી હએ;
ઓર ઉસ્કા નકશ જીસ જા હો બદી ઉસજા આવે કબ;
તુ કએસા બેસમજ હએ બદીસે રખે મતલબ;
નહી નકશ સુલેમાની મેરે ગુસ્સેભી પાવે,
હમતો હએ મઓતાજ ઉસકે તેરે હાત કયું કર આવે.

(સખીઆ હમારા મહેલ કાંહા હએ) એહી તરજ.

શાદાદ—મેરી માતા કર તુ મેરે પર દયા,
દેવો નકશ મુજકો ન બાના બતા,

નવાજેશ નહી વો કરેગી મુજકો,
તો મએ જીંદગીસે હું આપની ખફા—ટેક.

(મામુર હું શીખ્બીસે શગ રતસે ભરી હું) એહી તરજ.

દેવી—હનગનકી કસમ હએ કસમ મગદા ખીરકી;
તીસ પર કસમ હએ માહા ગુરૂ મેરે પીરકી—ટેક.
વો નકશ નેકીકા હએ બદી મેરા નામ હએ;
વો નકશકી તલખમેતો નેકીકા કામ હએ—હનમનકી;
લેકીન ભલાઈ કરતી હું મએ એક તેરે સાથ;
ઈસમાલ લોગોસે મએ કહુંગી તેરી બાત—હનમનકી.
તુજકો કહેગા આવેગા ઉસકે ધ્યાનમે;
શદાદ તું જરૂર આના કલ મસાનમે—હનમનકી.
મંગલકી શબકો હોતી હએ ઉસકી સભા;
મએ જાતી હું તું ઉસ્સેહી પાવેગા મુદદા—હનગનકી.

—:o:—

આબ દુસરા—પરદા દુસરા.

દીવાનખાના.

(કીસીકા દરદ દીલ જાલીમ) એહી તરજ.

મહેર—ન ગભરાએ અએ દીલે મુસતર તેરા ગમખાર આ તા હએ;
તું બુલબુલ જીસકા હએ વોહી ગુલે ગુલજાર આતા હએ—ટેક.
ન મરનેપર હો આમાદા કરતા તાહા મુલ તું મરીજે ઇશ્ક;
મસીઆ તેરા દીખાને અબ દીદાર આતા હએ—ન ગભરાએ.

મસીઆ તેરા આકર જાન, તુજકો બખશેતો બહેતર;
નહી કાતીલ પએર હમ્માં લીએ તલવાર આતા હએ—
ન ગભરાએ.

(વજીર, કોટવાલ, શાહજાદે કોબાદકો બા ઇજત લાતા હએ.)

(છુટી કયેદથી તુતીઇ જાદુ) એહી તરજ.

વજીર ઔર કોટવાલ—તેરે કહેકે મુજબ હમને પાએ હએ
ઇનસાન;

હએ સારે ઇસમેહી વો નીશાન—ટેક.
બંદગી કરતા બયેઠાથા જંગલમે એહી જીશાન;
આબ ઇરકે હકમે કયા ફરમાન—તેરે.
નકશે સુલેમાની તો નહી રખતા હએ આએ જાન;
ઇસ્સે સારે હમ હએરાન—તેરે.
સોંપે રીયાસત ઇસકોતો શાહાકા તુટેગા ફરમાન;
નહી આગે બહડતા હએ કુચ ધ્યાન—તેરે.
નકશે સુલેમાની ગર લાવે દુસરા કોઇ ઇનસાન;
હએ સારે ઇસમેહી વો નીશાન—તેરે.

(આવત મોહેરી) એહી તરજ.

મહેર—મએને દેખારી દેખારી મોરા જાન,
પ્રાન ધરપે ગએ કુરબાન એહી મોરા પ્યારા પ્યારા,
નકશકા હમેગા મોરા એ વાલી બાગે શાહીકા માલીક,
આફત મોરી તાલી સાહમાન કીની મોહેકો,
હુઇ એ ખુશહાલી આપે વારીરી વારીરી મોરા પ્રાન
જાન—મએને.

બયેત.

કોટવાલ—શાહાજાદી જયસા તું આહાતી હવે વએસા હો
ગા કબ,

નકશ પહેલે દેખે ઇસકો શાહી હમતો દેવે જાન;
તેરાભી હરગીજ મીલાને ન દેંગે ઇસસે હાત,
તેરે વાલીદકી ભલા કએસી કરે રદ પીઆરી બાત.

(સુનો સુનોરે જનાબા સુનલો) એહી તરજ.

મહેર—માનો માનો કરો જીદ નહી માનો;
એ પીઆરા મોરા નકશ લાવે બેશક શાહી પાવે—ટેક.
હુરોકા સાયાથા ઇસ પર શાહી એ પાવે પાવે;
ગર અભી નહી નકશ લાયા આખેરશ લાવે લાવે—માનો.
દુસરા કોઇ નકશ લાવે ઉસકો દો શાહી શાહી;
દેસનીકાલા હમ હોકે લેવે હમ રાહી રાહી—માનો.

(ગુલકે લીયે હમ આએથે પર ખાર લે ચલે) એહી તરજ'

ફોલાદ—શ્રીદવીતો હએ તાબ એ ફરમાન તુમારા;
પર જુઠા હએ ફરમાન રવા પીઆન તુમારા—ટેક.
વો નકશ જીસકે પાસ હો શાહી હો મુબારક;
વો વરલકા લુંટેગા ગુલીસ્તાન તુમારા—શ્રીદવીતો.
નજદીક મેરે નકશે સુલેમાની નહી હએ;
મીલના નહી અએ પીઆરી એ આસાન તુમારા—
શ્રીદવીતો.

(ઓ દીલજાનની સોવે મતવાલારે) એહી તરજ.

મહેર—અરે મોરે પીઆરે તું કાહે ગભરાવે—ટેક.
તોરે બીના જાની જીયરા મોરારે,
ચએન એક પલ ન આવે—અરે.
નકશ સુલેમાનીકા માલીક તુંહી હએરે,
વીરસેગ તોરે વો આવે—અરે.

(તુજ બીન સૈયાં નીકસ) એહી તરજ.

ફોલાદ—જાની મોહે જાને દે મોહેકો હમે જાનારી—ટેક.

નકશ પહેલ લાવું શાહી ફીર પાઊં,

પહેલે કીસ્મત અજમાનારી—મોહે.

ઔર કોઈ જો લાવે શાહી ફીર પાવે,

હો દોનુ બે ઠીકાનારી—મોહે.

(હો કયાં ગયો શાહજાદા જાની પ્યારો) એહી તરજ.

મહેર—લાલ ચીંતા નાહી કછુ તુંને કરના, હું મએ
કુરબાન—ટેક.

નકશ સુલેમાકાં માલીક તુંહી હએ,

દીલમે હરગેજ ન ડરના—લાલ ચીંતા નાહી કછુ તુંને
કરના.

——:o:——

આબ દુસરા—પરદા તીસરા.

કબરસ્તાન.

(અરી બેસવા તુંને એ કયા કીયા) એહી તરજ.

શાદાદ—મયાલુ માહાગીર આલી જનાબ,

હમારી તું ઉમીદ બરલા સીતાબ;

તેરા ચેરા હએ તુજસે ઉમીદવાર,

દીખા દરસન અપના તું આલીવીકાર;

અએ ઈસમાલ જોગી ગુરૂ માહારાજ,

દયા કર મદદકો મેરે આના આજ.

(ઈસમાલ જોગી અપને ડેરેમેસે બાહેર આતા હવે.)

(ગજબ હુ મએ કોમકા) એહી તરજ.

ઈસમાલ જોગી-જોગીઓકા હું ગુરૂ ઔર જટીઓકા સરદાર;

ખીરેકા માહાબીર હું ઔર પલીદોકા સરદાર;
ઇસમાલ જોગી નામ હએ પર કએસી મેરી સાન,
દેવ જીન હએ સારે મેરે તાબે એ ફરમાન;
મંગલકી શબકો હમારા જગતા હએ મસાન,
જીન્દા હોતે હએ યાંહ મરે હુવે ઇનસાન;
લુના ચમારી કમકીયા દેવી દેવી ભવાની આવ,
નાચકે મેરે રૂબરૂ જીદો મેરે બહેલાવ;
આશક અપને ખાનેકા લાના તુમને સાથ,
કોઇ સુવા કોઇ બીલ્લી કોઇ મુરદેકે પાંઉ હાત.

(કબ્ર ફૂટકે લુના ચમારી આતી હએ.)

(સારેતીન પૈસે સેર મછલીના બેચુંગી) એસી તરજ.

લુના ચમારી—યાદ કરતે તેરેહી મએતો હાજીર હુઇ—ટેક.
તું ગુરૂ હએ સબકા બેશક નામદાર;
લુના ચમારી તેરી બેશક તાબેદાર—યાદ.

(મેરે ભંગર મીયા) એસી તરજ.

કમકીયા દેવી—નહી હુઇ એક ઘડી નહી હુઈ એક ઘડી,
ચેરી તેરી ખીદમતમે હાજીર ખડી—ટેક.
સુવે બીલ્લી તાજે પકરકર મએને પકાઇ આજ,
ખાકે તુમને ખુશ હોના અએ ગુરૂ માહારાજ—નહી.

(ગુરૂકે પીછેસે ગુંગી એક સુવા સુગરકે ખાતી હએ ઔર ઉરકો કએ હોતી હએ શદાદ ઉરકો મારકે પુછતા હએ.)

બચેત.

શદાદ—અરે કયા હુવા શએતાન જાદી,
કીયા ખાઇતો કયા બોલ; (ગુંગી સુવા દીખલાતી હએ.)

કયા સુવે બીલ્લી લાહોલવલ્લા,
કુવતઈલ્લા ઉલ અલી ઉલ અજીમ.

(સબ દેવો દેવી શદાદકો પકડ જમીનપર ડાલતે હએ.)

(રખ ભારા સર ઉપર લટકનસે ધર કદમ) એહી તરજ.

સબ દેવ—પરા ક્રીસ લીએ લાહોલ—કીયા હમ પર કયું સીતમ;
ડાલા હમપે આલમ નહી તુંને ગમ કરે કુછ કરમ ટેક.
કમકીયા દેવી—કહે ગર ગુરૂ માહારાજ કરે સર તેરા કલમ;
ખાવે ભુનકે તુજે હમ બહમ કરે કુછ ન કરમ—પરા.

બયેત.

શદાદ—ગુરૂ માફ કરના તું મેરી ખતા,
ખબર નથી મુજકો મએ અનજાન થા;
મેરે હાલ પર કીજીઓ કરમ,
નહી અપને બંદેપર કરના સીતમ;
ઇસમાલ જોગી—કીયા હું માફ મએને જા તેરી ખતા,
મગર મારા જાવે ફીર યું કહા;
અલ બયેઠ ખાના ખા મેરે સાથ,
કહી કમકીયાને મુજે તેરી બાત;
શદાદ—હીલાઈ એ કયેસા હએ હમપર સીતમ,
એ સુવે બીલ્લી કએસે ખાવેંગે હમ;
ઇસમાલ જોગી—કયા સોચતા હએ અબ ખાના તું ખા,
મતલબ તેરા હએસો બર લાવુંગા;
કમકીયા—એ જંગલી કયા જાને ખાના એ,
ઇને ખાના કાહેકો ખીલાના એ;
ઇસમાલ જોગી—નહી ભાતા હએતો મત ખા અજીજ,
નહી તુજકો ખાનેકી હએ તમીજ,

શાદાદ—ખુદા ઇસ ખાનેસે રખે મુજકો દૂર,
એ બોલ્લી સુવે તુમી ખાવો હુજુર.

બયેત.

ઇસમાલ જોગી—સુન ઇનસાન મતલબ તેરાતો બર લાતા હું ગએ,
રીયારત પાનીકી તદબીર તુજકો દીખાતા હું ગએ;
નહી નકશે સુલેમાની તું હમસે પાવેગા ઝીનહાર,
મગર દુસરા નકશ તુજકો દેતા હું યાર;
તું ઉસ્કો પાસ રખકે જો કુછ મુદદા ચાહાવે,
તો દેવી કમકીયા ફોરન તેરી મદદકો આવે;
આબ તું જા દરબારે શાહીમે, તીલિસ્માત ઇસ્કા દેખકે,
હએ નકશે સુલેમાની કહેદે ઇસી તરાહસે જાકે;
તીલસ્માત ઇસ્કા દેખકર તખતપર બીઠાએંગે તુજકો;
ઉડા ફેર અએસો આશરત ઔર યાદ કરના તું મુજકો.

———0:0:0———

બાબ દુસરા—પરદા ચોથા.

રસ્તા.

(દાંદીએકા શહેરમે ઢનઢોરા પીરાના ઔર ઉદર સબ કોમ આતી હએ.)

(આલિફમે તું યાદ કર અલ્લાહકો આદમ) એહી તરજ.

દાંદીયા—હયે રંગ હયે રંગ અયે મીસકીન બીચારો;
શાહ તખતપર બયેઠા હએ લો ખયેરાત સીધારો—ટેક.
બેશક સુખી હો જાવોગે તુમ સારે દુખીઆરો;
શાહી તુજે શાહ હોવે મુબારક એ પુકારો—હયે.

દામન ભરેગા ઝરસે તુમારા અયે મારો;
શાહ તખ્ત પર બયેઠા હએ લો ખએરાત સીધારો—હયે.
શાહા કોબાદ આલી જનાબ જહાંપના હએ નામ;
હો ઉસ્કા નીગ્રાહબાન ખુદાવંદ તું મુદામ—હયે.
દુશમન જો કોઈ ઉસકા હએ સર ઉસકા ઉતારો;
શાહ તખ્ત પર બયેઠા હયે લો ખયેરાત સીધારો—હયે.

———:o:———

બાબ દુસરા—પરદા પાંચવા.

મહેલ.

(મહેલકી અગાસી ઉપર કોબાદ ઔર મહેર અંગીજ બયેઠે હયે.)

(દુરસે આયેથે સાકી સુને મયે ખાનેકો હમ) એહી તરઝ.

મહેર—શકલ પર અપની મુજે કુરબાન હોને દીજીએ;
પુરા દીલકા મુદદા અયે જાન હોને દીજીએ—ટેક.
આપકે બીન તંગથી સદ શુક્ર પાઈ તુમે;
મેરી મુશકીલ અબ્ભીતો આસાન હોને દીજીએ-શકલ.
ચુમનેદો મુસ્હફ્એ રૂ સદકા અપને હુસ્નકા;
અપને દીલમે મુજે મહેમાન હોને દીજીએ—શકલ.
રાત દીન ઝુલફોમે તેરે તંગથી પાઈ તુમે;
અબ મોહીયાં સાદીકા સામાન હોને દીજીએ—શકલ.
કોબાદ—ચીરકે દીલ તુજકો અએ પીઆરી સમાના ચાહીએ.
દીલતો કયા હએ અપની આંખોમે બીઠાના ચાહીએ-
શકલ.
હએ કસમ મહેતાબકી તું હએ સરાપા નુર મહેર;
લોહે દીલપર તેરે નકશેકો ખુદાના ચાહીએ—શકલ.

(રૈયત ખએરાત લેનેકો આતી હએ.)

(ભાગો જલ્દ ભાગો સારે ભાગોજી) એહી તરજ.

દાનો—આવો મીસ્કીન આવો મુસાફર આવો સાંઈ દાનકો;
ઝરતો કયા હએ નામકો હમ દે ખોદાકે જાનકો—ટેક.

૧-ફકીર—રેનેવાલે દેહેલીકા હું આયા હીન્દુસ્તાનસે;
વાં લડાઈ હો ગઈ બચ્ચકે આયા જાનસે—રેનેવાલે.
શુક્ર હયે ખુદાયા અબતો હો ગયા હએ મેરા કામ;
હીંદ તક મએ લેતા જાઉંગા અએ શાહા મએ તેરા ના
મ—રેનેવાલે.

૨-મુગલ—ખએર બારે મરાએ શાહા મન ઈરાની હમ ગરીબ;
દુકાન શરબત કર્દ બુદમ જીઆમિ દા રફત શાકીલ-ખએર.
તાબ મહેર બાદ કાએમ ઝીલ્લે યઝદાં બરતોબર;
દાદ ખએરાત ખુબમરા દરદ દીલમ શુદમ—ખએર.

૩-વાણીઓ—જાતનો છું વાણીઓ મરી ગયોછે દીકરો;
મારી બલી નાસી ગઈ છે ને રહી ગયોછું એખલો—
જાતનો.

હવે બલી બીજી કરીસ સર્કાર્ડ મલીછે રકમ;
ઈશ્વર તને રાખે સુખી રાખી મારી તેં શરમ—જાતનો.

૪-મરેઠો—મી ગરીબ બીશામન રાજા દાન તુમી માલા દીયા;
લેકુર બાલે મુએ માઝે તેનચ્યા આશીરવાદ ગીઆ—મી
ગરીબ.

કાએ સાંગુ રામ રામ અથાં ઝાલા માઝે કામ;
છત્ર પતી સાંગીલ તુલા સઘલે રાજા હિન્દુસ્તાન—મી
ગરીબ.

(સબ જાતે હય્એ, દોનો ખુદાકી બંદગી કરતા હય્એ.)

(સમજ મન દમકી દમકા મેલા) એહી તરજ.

દોનો—કીયા હય્એ કરમ તુંને અપના ખુદાયા;

ગુલો ફુલ ફુલકો એક જા મીલાયા—ટેક.

નેકી કે ગુલસનમે ધુમ ખુશીકી હરએકને મચાયા;

હમ બંદે તેરે તું મવલા હમારા સદા રબ તેરા હમપ-

ર સાયા—કીયા.

—:0:—

બાબ દુસરા—પરદા છઠા.

રસ્તા.

(શદાદ ઔર ગુંગી આતે હય્એ.)

(મોતી મહેલકે બીચ માહારાનીકા બંગલા) એહી તરજ.

શદાદ—રાજા મય્એ હો જાઊંરે તોહે રાની બનાઊ—ટેક.

ઈસ્માલ જોગીકી મય્એ મદદસે તખ્ત હીંયાકા પાઊરે-તોહે.

તું માહારાની મય્એ માહારાજા કીયુ ન મજે અબ ઊરા

ઉરી—તોહે.

વાલારે મેરી કાલી કાલી જોરૂ મીઠાઈ તુજે ખીલાઉરી-તોહે.

—0:0:0—

બાબ દુસરા—પરદા સાતવા.

મહેલ.

(અલેફસે તું યાદ કર અલ્લાહકો આદમ) એહી તરજ.

સબ—શાહ કોબાદ આતે હય્એ તાજીમ કીજીએ;

મુજરેકો સર ઝુંકાઈએ તસલીમ કીજીએ—ટેક.

એ શાહા નેક ખુ હય્એ આ દીલ વ દરીઆ દીલ

કીયું કર ન દસ્ત બસ્તા હો તકરીમ કીજીએ—શાહ.

(શાહકા તખ્તપર આકે બયેઠના ઔર રામીશગરકા ગાના.)

(પનીઆ ભરનકો ચાલી; રાગ—માડ) એહી તરજ.

રામીશગર—હોવે મુબારક રાજ અરે માહારાજ તોહે.
લાલોકા તાજ ઔર હીરેકા એ તખ્ત,
કોયું નહી ઝેબાંદે સાજ અરે માહારાજ તોહે;
હમ બે કસોકે હાત તેહારે હકને રખલીયો લાજ અરે
માહારાજ તોહે.

(કોટવાલ અપને સાથ શદાદ ઔર ગુંગીકો લાતા હએ.)

બયેત.

કોટવાલ—એ અએ અહેલેકારો મેરી બાતપર ખીયાલ;
દીલપરતો સબકે હોવેગા રંજો અલમ કમાલ;
મરહુમ શાહાકી હમતો વસીએત માનેંગે;
વોહ નકશ જીસકે પાસ હો શાહા ઉનકો જાનંગે;
હબશી એ તખ્તો શાહીકી રખતા હએ દીલમે આશ;
કહેતા હએ નકશ સુલેમાની હએ મેરે પાસ.

(પાલાગુ કર જોરી શામ મુજસે એલો ન હોરી) એહી તરજ.

મહેર—ઈસકો યાંહાસે નીકાલો લેજાકે અખી માર દાલો—ટેક.
જુઠા એ દાવા કરતા હએ મુજી હએ નકશતો અજમાલો;
વર ન કરો કતલ ઈસકો ઈસીદમ સરસે બલા સબકે
તાલો—લેજાકે,

(સબ શદાદકો પકડતે હએ શદાદ દેવીકો યાદ કરતા
હએ ઔર સબકો અંધા બનાતા હએ.)

(તુજ બીન જીઆ નીકસ જીયા જાએરે) એહી તરજ.

શદાદ—એ મેરી દેવી મએ જાતા હું માગરે;

તોરી કરામતસે સબ અંધે હોવે માનેતા દરબારમો
સારારે—ટેક.

(અગર યુંઈ હરદમ સતાતી રહેગી) એહી તરજ.

સબ—ખતા મોઆફ સાહેબ કીજીએ હમારી;
નહી હમકો પએછાનથી કુછ તુમારી—ટેક.
તુમારે હએ નોકર હમ લીજે શાહી,
કરેંગે હોબાદકી મીલકે ખ્વારી—ખતા.
તખતપર બએઠો તાજ બી પહેનો;
મગર આંખે રોશન કીજે હમારી—ખતા.

બયેત.

શાદાદ—દીખલા કરશમાં અપના અએ દેવી ઝીશહુર;
આંખે ઈનકી રોશન કર તું અબ ઝરૂર.

(રૂહે સીહા સીહાએ રૂહ) એહી તરજ.

સબ—નીચે તખ્ત કે ઉતર ઉતર, તેરે બાએસે હુવાજરર;
તુજસે હમથે સારે બેખબર, કીયા ફરેબ તુંને મુજીબ
ર—ટેક.
તું હએ મહેર બેશક બદખીસાલ, તુજે કરના ચાહીએ
હલાલ;
ઈરેદે ઈશ્કમેથી પાયા માલ, ચાલ કાહાબાકી કી બદ
ગોહર—નીચે.
મેરા વીરસા છીન બેહયા બેથા તખતપર તુ પુર જફા.
નહી તુજકો શરમ હએ જરા મારૂ તેઘ યા તુજે તબર—
નીચે.
મહેર કહેતે હએ તુજે એ હમ, બનાતુ એ શાહકો સનમ;

વર ન આવેગી તું રન્જો ગમ ઔર હોગી શોહેરસે બ-
દર—નીચે.

(સભામે દોસ્તો ઈનદરકા આમદ આમદ હુએ) એહી તરજ.

મહેર—હો તુમતો કીયા વલે મુજસે અગર જહાં ફીર જાએ;
મગર એ પીઆરે તો દીલ મેરા કાંહા ફીર જાએ—ટેક.
ફીરૂ મએ ઈસ્સે હો બખ્ત મેરા બરગીસ્તા;
ફીરે કયા બખ્તે ખુદાવંદે દો જહાં ફીરજાએ—હો તુમતો.
ફીરે ન ગુલતો બુલબુલકો કાહેકા ફીર ગન;
અગરચે બાગ ફીરે યાકે બાગબાં ફીર જાએ—હો તુમતો.
કસમ ઈશ્કીતો ન રહું ઈસ્સે મએ ગરદા;
અગર મુજસે જમીન ઔર આસમાં ફીર જાએ-હો તુમતો.

(ગુલ ખીલે ચમનમે રંગ બેરંગા સારે) એહી તરજ.

ફોબાદ—સાથ મેરે ઉઠાવે રંજ તું કીઉ માહા પારા;
રહે હંયા આરામસે મત કર જીકો દુખીઆરા—ટેક.
મેરા નસીબ ફુટા હુએ સુનલે અએ મેરી જાની;
કરના બરબાદ મેરે સાથ તેરી જીંદગાની—સાથ.
મએતો જંગલ ભટકુ હોવે તુજે હએરાની;
વાંહા કાંહાસે મીલેગા વખતપે દાના પાની—સાથ.
મુજે રૂખસત કર તું ખુશીસે અએ દીલ આરા;
રહે હંયા આરામસે મત કર જીકો દુખીઆરા—સાથ.

(એજી મોહે તુમને લાએ સેંયા) એહી તરજ.

મહેર—હજી મએ ન માનુ તુમરી બતીયાં,
તુમરે દુખસે ફુતે હુએ છતીયાં.
કતે ન તુમ બીન રતીયાં,
હજી મએ ન માનું તુમરી બતીયાં;

પ્રીતમ પ્યારે કરો મોહે સાથી,
સુખ દુઃખ મે રહે એક દઈઆં,
રહેંગે તુમ હમ મીલકે બહમ,
પરૂ મએ તુમરે પૈયાં.

(તું આ જાન જર) એહી તરજ.

કોબાદ—હએ મહેર ફીદા તુજપેતો હરઆન મેરી જાન;
બેજાર નહી તુજસે હું મએ માન મેરી જાન—ટેક.
મહેર—બેજાર નહી હએ તો મુઝે સાથ રખ અપને;
મરજાઉંગી મએ ઝુજ તેરે અએ માન મેરી જાન-હએ.
કોબાદ-કીઉં સહેતી હએ જંગલકી તું અએ પ્યારી અબ દુજા;
કરને નહી ચાહાતા તુઝે હએરાન મેરી જાન—હએ.
મહેર—ઝુજ તેરેતો જીન્નતભી મુઝે દોજખસી હએ યાંહાં;
તું હએતો ઝાહાનમભી ગુલીસ્તાન મેરી જાન—હએ.
કોબાદ—ગર મરજી યુંહી હયેતો ચલો અએ મેરી પ્યારી;
ભતકેંગે અફસોસ બીયાબાન મેરી જાન—હએ.

(આપકોતો અએ મીયાં મએ જાનતા નહીં જરા) એહી તરજ.

શાદાદ—જલદી ઈન ફરેબીકો યાંસે તુમ નીકાલદો;
ઈયાંસે તુમ નીકાલદો બલા એ સરસે તાલદો—ટેક.
પોશાક શાહીભી લો છીન ઝુદ દોનોસે;
શહેર બદ્ર કરકે ઈનકો તુમ ફકીરી હાલ દો—જલદી.

બયેત.

કોબાદ—અરે ઓ મલુન શરમ નહી તુજકો જરા,
પાસ સાહેબકાભી આહ અપને નહી તુ કીયા;
હીર્સને અએસા તુઝે આજ મારા જાલીમ,
તુને કુચ મરતબા જાના ન હમારા જાલીમ;

અરકી ખાએશસે મુઝે શેહેર બદર કરતા હએ,
મીલ ગયા રાજતો પું જોરો જબર કરતા હએ;
બયેર કયા કામ મુઝે તેરી રયાસતસે હએ,
કુચ નહી હમકો ગરજ દોલતો હશમતસે હએ;
લેકીન એ કહેતા હું કે તું કીજીઓ અદલો ઈનસાફ,
રખીઓ સબ અપની રૈયતપર નીહાયત અલતાફ;
હોગા આ દીલતો ગુના બખશેગા તેરા ખુદા,
વર ન દોજખ તેરી હોવેગી એ શયેતાન સજા;
પર મએતો લેતા હું ઈસ વખ્ત અબ જંગલકી રાહા,
કીસં દુનીઆસે સદા મુઝે બચાવે અલ્લા;
દરો દીવાર હશરતસે નજર કરતે હએ,
રૂખસત અયે અહેલે વતન હમતો સફર કરતે હએ.

———0:0:0———

બાબ તીસરા—પરદા પહેલા.

મહેલ.

(એલા ફરેબ હમને યારો ખુબ રોઝે સબ) એહી તરઝ.

શાદાદ—ઇસમાલ જોગીકી જો ઈનાયત સદા રહે,
કીયું ન બખ્ત મેરા હર એકસે સીવા રહે;
કહેતે હએ કયામતમે હોગા બદકા હાલ બદ,
દેખા કીસીને હસર અબીતો મજા હએ;
નેકીપનેકી રાહામે મેહેરો કોબાદ હએ,
તુઝકોતો અએશ વાંહા મીલેગી કછુ નહી;
અએ દેવી કમકાયા મેરી મદદો આના તું
હનમનકી પુજા હમીશા આતા રહે.

(કલસે તુ બેકલ હય્એ ઈઆર કયા તુજે આજાર હય્એ) એહી તરજ.

કમકીયા દેવી—અય્એ બની આદમ કીયા હય્એ ઈયાદ કીઓ
તુને મુજે;
કોનસી મુશકીલને ગેરી હય્એ ભલા આકર તુજે—ટેક.
કીયા તેરા મતલબ હય્એ વો મુજસે બયાં કર સીતાબ;
તેરી એ ઉમીદ બર શદાદ હોગી કામે આબ—અય્એ.

બયેત.

શદાદ—અય્એ મેરી માતા તુજસે અરજ કરતા હય્એ ગુલામ,
પાવેગે જન્નત કીયામતમે જો હુવે નેકનામ;
લેકીન મય્એનેતો અપના બદોમે પોહોંચાહી લીખાયા નામ,
જીસ્સે જન્નત મુજકો હો ગઈ બીલકુલ હરામ;
ઈસ લીય્એ તું એક બીહીસ્ત ઈસ દુનીયામે કર તૈયાર,
ઉસમે જાકે મય્એ રહું તા મકસુદે દીલ આવે બર.

બયેત.

દેવી—તેરા એ અરમાન શદાદ પુરા હોવેગા,
પર કંઈ ઈનસાનકી જાન તુ ઈસ્મે ખોવેગા;
ગુલશને જન્નતકો બનાય્એગે હમારે ભુતપર,
રોજ એક આદમકા ખુન પીલવા તું મગર;
પાક દામાન એક ઔરત કરકે તાલાશ,
દરપે જન્નતકે હાજીર કીજો તાહો નકાસ;
ખુન જબ ઉસ નાજનીકા ભુતોકો પીલવાય્એગા,
તબ તેરે લીય્એ જન્નતકા દર સદા ખુલ જાય્એગા;
ઉસકે આગે અન્દર ન જાના તુને જીન્હાર,
વરના લુકમા તુ ભુતોકા હો જાય્એગા હોકે ખવાર.

(સોતન ગર ગએ ગએરે) એહી તરજ.

રાદાદ—હું મએ બહોત હએરાનરી નાજની અએસી લાવું કાંહાસે—ટેક.

રોજ ખુન એક આદમકાતો આસાનીસે દુંગા મએ,
પર પાક દામાન ઔરતકી હો કએસી મુજકો પીછાનરે—હું મએ.

(ગુંગી ઈસારા કરકે મહેર કે લીએ કહેતી હએ.)

(ભલારે મએતો લાઈ શરાબકા જામ) એહી તરજ.

રાદાદ—બેશક વએસી હએ વો નેક નામ મહેર અંગેજસે હો મેરા કામ—ટેક.

ભુતોકો ખુન પીલાંઉગા ઉસકા, ન હોગી જો વો મુજસે રાણીરી—બેશક.
જાતા હું મએ જુસ્તજુમે ઉસકે, જાહાં હોગી વો દીલ આરામરી—બેશક.

——:0:——

બાબ તીસરા—પરદા દુસરા.

જંગલ.

(મેહેર ઔર કોબાદ પરેશાન હાલતમે આતા હએ.)

(મેરા પ્યારા કાંહાં યારો ગયા અલ્લાહી અલ્લા હએ) એહી તરજ.

કોબાદ—હએ મેરે બાગે ઉલફતકે ગુલેતર કયું તું મુરજાવે—ટેક.

કહા થા તુજકો મએ અવલ કે મત તુ સાથ મેરે ચલ;
બની તું આખીરશ બેકલ મુઝે જીના નહી ભાવે—હએ.
જરાતો સબ્ર કર દીલભર ન ઈતની બેકરારી કર;
મએ સદકે દીલસે હું તુજપર ભલા ફીર કયું તું ગભરાએ—હએ.

(આજ અએ મેરે પ્યારે) એહી તરજ.

મહેર—બાત અયેસી ન સૂઈયાં મુખસે કહો નહી દુખ તુમ સહો—ટેક.

તુમરી બલાસે મએ મર ગઈ તો, પર તુમ અએ રા જન નીત ખુશ રહો—બાત.

પએરોપે તુમરે મેરી જાન જાવે ઈસસે બહેતર કયાજી કહો—બાત.

(દુખી દીલ હાલ કવેસર) એહી તરજ.

કોબાદ—દેખો દેખોજી મેરી પ્યારી હીરનકી તુમ રફતાર,
દીલે રંજ તો જાકર ઉસકા કરતા હું મએ શીકાર;
તીન દીનસે ભુકે હએ હમ બાકે ઉસસે હો શેર,
જાતા હએ વો રંજ કે દેનેમે ન કરોજી દેર.

(એ બુરયારે કાહે બોવત હએ તું જાન) એહી તરજ.

મહેર—નાહી સૈયાંરે વાંકો માર બોગ માનરે;
છાંદ મોકો તનહા નાહી જારે;
કાહે વાકી લેવત હએરે જાન,
માનો સૈયાંરે———નાહી માર બોગ સૈયાં.

(કોબાદકા જાના ઔર દુસરી તરફસે શદાદકા આના ઔર મહેરકો અકેલી દેખકર ગયેબી અવાજસે દરાના.)

ગયેબી—ભાલુ આયારે ભાગો ભાલુ આયા ભાગો.

(મહેર ગભરાકે દુસરા જંગલમે ભાગતી હએ.)

(બોલ તું આંખે મજનુ) એહી તરજ.

મહેર—વાલી મદદ કર મેરી સરપે મેરે મઔતકી હુઈ ફેરી;
કાસકો સુનાવે દુખ દુખીયાં, મોહે આ સબ ફકત રહી તેરી—ટે

બનબન ભટકત હું મએ પએરમે મારે પર ગએ હુએ છાલે;
તોભી! એ ચરએ સીતમગર નીત નીત નઈ બલા મુઝ-
પે ડાલે—વાલી.

અપને પીયાકે કારન વા, સનસાર છાંડકે નીકસી મએ ઘરસે
તાસ પરભી વા બીછ્રારે, જીયરા મોરા વાંકે બીના
તરસે—વાલી.

(મામુર હું શોખીસે સરા) એહી તરજ.

શાદાદ—શહેજાદી અબસ રંજો અલમ તુને ઉઠાઈ;
ઈસ કએદ મુસીબતસે મએ દેતા હું રહાઈ—ટેક.
મીસકીન ઓબાદથા તું હુઈ ઉસ્કી ખરીદદાર;
હાતોસે અપને શાહીતો તુંને હએ ગવાઈ—શહેજાદી.
કુચ અભી નહી બીગરા હએ તું સાથ મેરે ચલ;
ફીર તખ્ત તેરા તાજ તેરા તેરી દોહાઈ—શહેજાદી.

(સરાગારે અરે ગુલ ગુલ) એહી તરજ.

મહેર—મુઝે કયા કામ શાહીસે, હએ વીગાના વતન મેરા.
મરંગીતો ગુબારે રાહા હોવેગા કફન મેરા—મુઝે.
ફકીરે ઈશ્ક હું મએ સલતનતપે તેરી કબ થુકું.
નહી મોતાજ હું જરકી માલ ગર સીમ્તન મેરા—મુઝે.
હું રાહે ઈશ્કમે સાબીત કદમતો દુંગી મએ સાદાં.
અભીતો ઈમતીહા કરતા હએ એ ચરખે કોહન મેરા-મુઝે.
ખુદાકે વાસ્તે કાલી સુરત તું દુર કર અપની.
મીલા દુંગી વગર ન ખાક, મે નાજુક બદન મેરા-મુઝે.

(સુંચ લાગ રહી તોરે આઠો પહર) એહી તરજ.

શાદાદ—હાત તોરે પરેગા સદા મજના નાહી સાથ મોરે ઘર હો
સજના—ટેક.

આગ આકાસસે બરસાંઉંગી ઉસમે પરેગા તોહે જલના;
હાતમે મોરે દે તોરી બયાં છાંદ એ જંગલકા તલમાના—હાત.

(અબ તોરી બાકી ચીતવન) એહી તરજ.

મહેર—હતરે એ મુજી હક દુર તન છુના,
નાહી મોરા કાહે મોરી બયાં પકરે—ટેક.
કાલી કાલી સુરત ભુતકી મુરત દુર,
હો મુજી મોહે કાહે તું જકરે—હતરે.

(હમારે વતનકો ચલે જાએ હમ) એહી તરજ.

શાદાદ—અરી બે સમજ તું તો નાદાન હએ,
એ કહેને પે મેરે નહી ધ્યાન હએ—ટેક.
જો મીસકીન થા ઉસપે કુરબાન હએ;
હએ ઉસેતો મેરી દુની સાન હએ—અરી.
મેરે સાથ ચલનેમે ગર આના હએ;
તો કબઝેમે મેરે તેરી જાન હએ—અરી.

(શાદાદ મહેરકો મારને ચાહાતા ઉતનેમે કોબાદકા આના.)

બયેત.

કોબાદ—અરે છોડ ઈબલીસ તું ઈસકા હાત,
કયું ઈસપર સીતમ કરતા હએ બદસીફાત,
અગર એક અંગોસ્તભી ઈસકો છુવા,
તો યકીન જાન ઈસ વખ્ત મુવા;

શાદાદ—મુજે મારને આયા એ બેહયા,
નહી જાનતા હએ મુજપર માહાબીરકા સાયા;
મુદઈ તું આખેરશ હુવા હીલાક, (કોબાદકો મારકર.)
મેરા સીના કરને આયાથા ચાક;

અરી ચલરી નાપાક તું બેહયાં,
વર ન દેખેગી અપના લાશા પરા.

(કયુંરે ખડા હિન્દુસ્તાની) એહી તરજ.

મહેર—માર મોહેકો નાપાકરે આશ જીનેકી નાહી—ટેક.
સાજન મેરા મોહસે છુટા જીનેપે હમરે હોખાકરે—માર
સાજન મદદકો ઉઠીઆરે વરના લે જાવે હમે બે ખ
કરે—માર.

(અરે ઓ મેરી પ્યારી) એહી તરજ.

કેબાદ—અરે ઓ મુજી કાહે સતાવેરે;
અએસા જીગરકો ચીરા મેરા જીએરા જાવેરે—ટેક.
કાહે કરૂં કુચ બસ ન ચલત હમેરે;
મઓત ભી નહી મુજકો આવે જીયરા જાવેરે—અરે.

——:o:——

બાબ તીસરા—પરદા તીસરા.
શદાદી બહેશ્ત.

(ખુદાકી પરસતીસ જો ગેરી હએગી) એહી તરજ.

કએદી—અયે જાલીમ શેહેનશા એ કયેસી જફા હએ;
ઝરાભી નહી તુજકો બાકી ખુદા હએ—ટેક.
ઇનસાનોકા મુદઇ ઔર હો તું દુશમન;
બુતોકા કીયુ તું બના આસના હએ—અયે.

(શદાદકા મહેરકો લે દાખેલ હોના)

બયેત.

શદાદ—અયે ગુંગી મઅેને ઇસકો ગીરફતારતો કરલીયા,

ઈસકી નીગેહબાનીકા જીમ્માં તુજકો દીયા;
દેવ—હુવા વખ્ત સદકેકા અએ બેખબર,
હમારા તું દે ભખ્સ હમે કુદતર;
રાદાદ—ગુંગી બારામે પાયમીનત હએ કમ,
ખુન આદમકા ભુતોકો પીલા દેતે હએ હમ.
(મેહેરકો) તેરાબી એહી હાલ હોગા.

(ગુલકો લીએ હમ આયેથે) એહી તરજ.

મહેર—મુહ કએસા ખુદાકો તું દીખાયેગા અએ જાલીમ;
બેશક તું જાહાનમમેહી જાએગા અએ જાલીમ—ટેક.
કયું બેકસો બે બસકા સીતમગર તું બના હએ;
કયા ઈસકી સજા તું નહી પાએગા અએ જાલીમ—મુહ.
જબ રૂબરૂ હસરમે ખુદા તુજકો બુલાવે;
તુ કોનસા મુહ લેકે વાં જાએગા અએ જાલીમ—મુહ.

બયેત.

રાદાદ—દુનીઆમે મુજકો હુઇ હએ, અએસો અસરત હુઇ હુસુલ,
દેખા કીસીને હસર જીસે હમ એ દીલ મલુલ;
તુજકોબી સમજાતાહું તું હો મુજપર ફીદા;
નહીતો તેરીબી એહી હોગી વારે દાદ.

(બદનસીબ હાએ ગોરા સૈયાં કાંહા હોગા) એહી તરજ.

મહેર—રાખ તોરાપરે દૂર હાત ઓ પલીદ રાખ તોરા પરે દૂર હાત,
રંજ પાંઉ જીસે જાઉ છુવા છુવા જરા મોહે તુને જાલીમ,
અરે ઓ ઈબલીસ કાહે મોહે સતાવે કરતુ દીલમે
આપે ખુદા—ટેક

કોબાદ મેરા સાજન હએ હું ઉસપર મએ કુરબાન,
નાહી છોરૂ વાંકો ગરચે જાવો મેરી જાન—રાખ.

(દરવાજીયામે તતીઆં લાગ રહી) એહી તરજ.

શદાદ—અએ હતેલી તું નહી મુજસે સુખ પાવેગી;
તું મુતોકા સદકાહી હો જાયેગી—અએ હતેલી.
મએ બાહારસે આતા હું અએ ગુંગી જબ તલગ;
ઈજ્જતસે રખ વર ન મર જાએગી—અએ હતેલી.

શદાદકા જાના મહેરકા ગમ કરના ઔર ગુંગીકા સમજાના.)

રાગ—સારંગ.

(તુજકોબી કુચ સજા અગીમકાર કીજીએ) એહી તરજ.

મહેર—દુનીઆમે જીદંગી દારહા અબ મજા નહી,
જીતેજે જીસકે વાસ્તે વો દીલ રબા નહી—ટેક.
જીતી રહી ગએ લે ગઇ તુમકો અજલને યાર,
કયું આપકે બીન યાર મેરી આઇ કજા નહી-દુનીઆમે.
લે મએબી તેરે પાસ આતી હું અએ સનમ,
તું ચલ નીકલ કાટું કીયું અપના ગલા નહી-દુનીઆમે.

—:o:—

બાબ તીસરા—પરદા ચોથા

જંગલ.

(ગમસે મરે બદમસે દમ) એહી તરજ.

કોબાદ—અફસોસ તેરા ગુલબદન હોગા વાહાંપે હાલ કયા;
વો મુજી બેહયા તુઝે દેગા નહી જુલ જલાલ કયા—ટેક.
તુને અએ ગેરી દીલરબા મેરે લીએ સહી જફા;

ઉસકા એવજ તુઝે નહી દેવેગા જુલ જલાલ કયા—
અફસોસ.

તું સાથ પીતા મેરી જાં, જંગલ થા મીસ્લે ગુલીસ્તાં;
આતે હમે ખારસે નજર, શજરો ગુલને હાલ કીયા—
અફસોસ.

તંગ જીનેસે મએઠા, પર તુજકો દેખ એ કહેતાથા;
અએસી હમે સાત દીલરૂબા, તો કરના ઇન્તેકાલ
કીયા—અફસોસ.

(ફીરેસ્તાકા નમુદ હોના.)

બયેત.

ફીરેસ્તા—સબર આદમ ન ખો અપની જાન,
ખુદા તુજપર હુવા મેહેરબાન;
લે એ નકશે સુલેમાની બશર,
ફરમાંઉ તુજે વોહી કામ કર;
સીતમ મેહેરેપર કરતા હએ બદ અતવાર,
મદદ કો તું ઉસ્કે અબ જા નેકકેરદાર;
જાહાનમ્મે શદાદ કલ જાયેગા,
તુજે તખ્ત ઉસકા મીલ જાયેગા;
ખુદા તેરા હાફેજ જલદીસે જા,
તેરે હકમે હએ મેરી હરદમ દોવા.

———:o:———

બાબ તીસરા—પરદા પાંચવા.

શદાદી બહેસ્ત.

(ઈસ આતસે ઉલફત મે કીયા આગ લગાદી) એહી તરજ.

મહેર—ઈઆરજ નહી દુનીઆમે કોઈ યાર હમારા;
હમે તેરે સીવા કોઈ નહી મદદગાર હમારા—ટેક.
તું એકસો એતરકા ખુદાવંદે જહાં હયે;
કીઆ હમપે કમ એ ચર્ખકી હોતી જફા નહી—ઈ-
આરજ.

તું મેરે સનમસે મુજે જલદીસે મીલાદે;
જુજ ઉસકેતો જીના એ બેકાર હમારા—ઈઆરજ.

(શદાદકા આના ઔર મહેરકો સમજાના.)

(તકકા હોતા હયે અએસાબી) એહી તરજ.

શદાદ—માન લે મહેર મેરા જલ્દ તું ફરમાન કહી;
કરકે જીદ જાન તું હોવેગી અએ નાદાન કહી—ટેક.
હો બગલગીર તું મેરેસે મેરી જાને જા;
કુછ તો હો દીલકા મેરે પુરાતા અરમાન કહી-માન.

(એક ચતર નાર કર કર સીંગાર) એહી તરજ.

મહેર—દેખ ખબરદાર મતહો બદકાર,
હાત આંગપે ન દાર મોહે જીસે તું માર,
એહી બાર બારકી અરજ તોહેસે—ટેક.
કુચ ખોફ ખુદાકા રખ બદકાર,
બેકસકે જફા નહી હંએગી રવા—એહી બાર.

બયેત.

શદાદ—નહી હરગેજ કહા માનેગી બેહયા મેરા,

હએ એહી બહેતર કે હું ભુતોકો મએ સદકા તેરા;
ગુંગી હો તૈયાર બારાગ મીનીટ હએ પાંચ કમ,
ખુન ભુતોકો ગહેરકા અબ પીલાદેતે હએ હમ;
જા મએ કતેરેસે મુરદેકો બાહેર કરતાં હું,
ગહેર હોગી કએઃ ઉસ્મે તુજેહ એ ઝાહીર કરતા હું.

(શદાદકા કતેરેમસે મુરદેકો બાહેર કરને જાના ઈતનેમે ગુંગીને ઘંટા હીલાના, દેવ ઈબલીસકા નમુદ હોના ઔર શદાદકા ખુન પીના, બાદ ઉસ્કે કોબાદ ઝીવીકાર ઔર કંઈ એક નોકરો દરબારીઓકા આના.)

બયેત.

કોબાદ—અએ આરકાંને શાહીર કરો અબ હીરાશ,
એહ નકશ સુલેમાની હએ મેરે પાસ;
કહોતો જલાદું તુમ મએ સબકો સબ,
વગર ન ગુજારું કુછ ઔરહી ગજબ;
વોહ જાદુગર શદાદ બદકાર થા,
કાંહાં ઉસ્પે એ નકશ ઇઝહારથા;
કર્સમા ઇસ્કે તુમ દેખો જરા,
એ દીવાર હોતી હએ કએસી ફના.

(કોબાદને નકશકી બરકતસે તીલેસ્માતકો નાબુદ કરના ઔર સબોને કોબાદકી માફી ચાહાના)

(મએતો આબરીયાંસે મારુંગી કતારીયાંરે) એહી તરજ.
સબ—શાહા હમને નહી થે તોહે જાને તોહે જાને—ટેક.
માફખતા કર ગાફીલ થે હમ, અબતો તોહેકુ પએ છાને—શાહા.

તખ્ત પર બેઠા સરતાજ હમારે, હાજીર હુએ બીઝગત
બજાલાને—શાહા.

(ઈસ આતસે ઉલ્ફતે કયા આગ લગાદી) એહી તરજ.

મહેર—બોલો સનમ તુંમ ઈતનેદીનો તક કહાં રહે.
ફુરકતે તેરે કયા કયા સીતમ મએનેંગી સહે—ટેક.
ખરતાથા હાલ રાત દીન તેરે ફીરાકમે;
આંખોસે અશ્ક હર ઘડી સીલાબસે બહે—બોલો.
કયું અએ અઝીઝો તુમસે મએ કહેથીતી કયા મુદામ;
લાયા એ કોન નકશોકુ દેખો જગ તહે—બોલો.
ઉમીદ હકને પુરી હમારી તમામ કી;
અબ ન ઉઠાવે રંજ મુસીબતકો હમ ગહે—બોલો.
હુએ આરજુ અબ અગેશમે ઓકાત બશરહો;
અબતો હરીફ કોઈ ન હમકુ જગ કહે---બોલો.

(બબાર લેરે મસીયા તું કંહા હયે) એહી તરજ.

ફોબાદ—અએ દીલભર મહેર હો અબ શાદ ખુરરમ;
મીટાદે દીલસે અપને રંજો ઔર ગમ—ટેક.
રાહે ફુરકતમે તેરે રંજ લાખો;
તસવર તેરાહી રહેતાથા હરદમ—અએ દીલભર.
અજાએબ નકશ હુએ અએ જાનેમન દેખ;
બડી ઝેહેમતસે ઈરકો પાયે હયે હમ—અએ દીલભર.
કરૂં તારીફ ઈસ્ક કીસ દહનસે;
સબી ઔર સાફમે બહેતર નહી કમ—અએ દીલભર.
હરીફ એ ઇલ્તેજા હુએ હકસે મેરી;
ન હોવે અબ જુદી મુજસે એ હમદમ—અએ દીલભર

(અદુપર તેરા રોબ જાગી રહે) એવી તરજ.

સબ—નેકીકે ગુલસનમે આઈ બહાર અબ;
બદકાર સબ હો ગએ ખ્વાર ઝાર અબ—ટેક.
નેકીકા ફુલ હુવા હએ શીગુફતા;
ખુશ ખુલ ચમનમે કરે હએ પુકાર અબ—નેકીકે.
નેકોકા અંજામ નેક હી હોગા;
અંજામ બદકાતો દેખો હો યારબ—નેકીકે.

ગલત નામહ.

—:0:—

સફહા.	સતર.	ગલત.	સહી.
૫	૧૧	બેવાગીસબ	બેવારીસ અબ.
૭	૨૧	જગલ	જંગલ.
૧૯	૨૩	જલદ	જલ્દ.
૨૭	૧૭	ઢનઢોરો	ઢનઢોરા.
૨૮	૧૦	સુને	સુનકે.

ખતમ.